Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U004986

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 02-09-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Главінська Еліна Сергіївна
2. Elina S. Hlavinska

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 053

Назва наукової спеціальності: Психологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Психологія

Дата захисту: 28-08-2026

Спеціальність за освітою: Психологія

Місце роботи здобувача: Рівненський державний гуманітарний університет

Код за ЄДРПОУ: 25736989

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, Рівне, Рівненський р-н., 33028, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 16449

Повне найменування юридичної особи: Рівненський державний гуманітарний університет

Код за ЄДРПОУ: 25736989

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, Рівне, Рівненський р-н., 33028, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Рівненський державний гуманітарний університет

Код за ЄДРПОУ: 25736989

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, Рівне, Рівненський р-н., 33028, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.39, 15.41, 02.51.25

Тема дисертації:

1. Психологічні умови становлення адаптивних взаємостосунків батьків та дітей старшого шкільного віку

2. Psychological conditions for the formation of adaptive relationships between parents and children of senior school age

Реферат/анотація:

1. Проблема становлення адаптивних взаємостосунків батьків та дітей старшого шкільного віку є особливо актуальною в наш час, в час складних змін, трансформацій та катаклізмів. Актуальність розв'язання даної проблеми зумовлюється також традиційними, стресовими подіями, які існують в нашому суспільстві з 2014 р. Саме ситуація війни в Україні, військові події, які мають місце, безперечно роблять негативний вплив на сімейні взаємостосунки, на взаємодію, комунікацію членів родини між собою, з іншими членами суспільства, з більш широким контекстом соціальної взаємодії тощо. Мета дослідження: створити концепцію дослідження становлення адаптивних взаємостосунків батьків та дітей старшого шкільного віку; встановити психологічні умови та особливості становлення адаптивних взаємостосунків батьків та дітей старшого шкільного віку; визначити психологічні чинники та закономірності становлення адаптивних взаємостосунків батьків та дітей старшого шкільного віку. Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що: розроблено комплекс методик для з'ясування психологічних умов, особливостей, чинників та

закономірностей становлення адаптивних сімейних взаємостосунків та запропоновано авторські анкети для психодіагностики адаптивних сімейних взаємостосунків; на емпіричному рівневі виокремлено гендерні характеристики, якими визначаються психологічні особливості становлення адаптивних сімейних взаємостосунків; розроблено й апробовано структурно-функціональну модель фасилітації становлення адаптивних сімейних взаємостосунків; створено й апробовано психокорекційну програму фасилітації становлення адаптивних сімейних взаємостосунків; розроблено програму психологічного тренінгу «Фасилітація становлення адаптивних сімейних взаємостосунків»; доведено дієвість програми фасилітації становлення адаптивних взаємостосунків батьків та дітей старшого шкільного віку. В І Розділі роботи розкрито психологічні основи адаптивних сімейних взаємостосунків, описано психологічні особливості адаптивних взаємостосунків батьків та дітей старшого шкільного віку, обґрунтовано типи батьківського ставлення до дітей старшого шкільного віку та проблема адаптивних сімейних взаємостосунків. Визначено структуру сімейних адаптивних взаємостосунків, яка включає три компоненти: метакогнітивний, емоційно-оцінний і конативний. В розділі на теоретичному рівневі сформульовано психологічні умови становлення адаптивних сімейних взаємостосунків. В ІІ Розділі дисертації розкрито методи та описано методики проведення емпіричного дослідження, проаналізовано емпіричні результати дослідження особливостей сімейних взаємостосунків у сім'ях з дітьми старшого шкільного віку, отримані на етапі констатувального дослідження. Дані, отримані нами за допомогою множинного регресійного аналізу, дозволили нам сформулювати психологічні закономірності адаптивних сімейних взаємостосунків батьків та дітей старшого шкільного віку. В ІІІ Розділі наведено емпіричні результати експериментального дослідження психологічних умов фасилітації адаптивних взаємостосунків батьків та дітей старшого шкільного віку. Описано розроблені нами структурно-функціональну модель становлення адаптивних сімейних взаємостосунків та модель психолого- педагогічного супроводу сім'ї із дезадаптивними взаємостосунками, а також проаналізовано результати формувального експерименту з метою визначення психологічних чинників становлення таких взаємостосунків. В основу структурно- функціональної моделі було покладено авторську психокорекційну програму. Структурно-функціональна модель фасилітації становлення адаптивних сімейних взаємостосунків включала чотири блоки. Перший блок – індивідуальне консультування батьків, другий – індивідуальне консультування старшокласників, третій блок – блок групової психокорекційної роботи з батьками, четвертий – блок групової психокорекційної роботи зі старшокласниками, п'ятий блок включав тренінгову роботу з батьками та старшокласниками. Розроблено програму психологічного тренінгу «Фасилітація становлення адаптивних сімейних взаємостосунків». Створено й апробовано психокорекційну програму фасилітації становлення адаптивних сімейних взаємостосунків, доведено дієвість програми фасилітації становлення адаптивних взаємостосунків батьків та дітей старшого шкільного віку. Отримані результати у формувальному експерименті дозволили сформулювати психологічні чинники становлення адаптивних сімейних взаємостосунків батьків з дітьми старшого шкільного віку.

2. The problem of forming adaptive relationships between parents and children of senior school age is especially relevant nowadays, during difficult changes, transformations and cataclysms. The relevance of solving this problem is also due to traditional, stressful events that have existed in our society since 2014. It is the situation of the war in Ukraine, the military events that are taking place, undoubtedly have a negative impact on family relationships, on the interaction, communication of family members among themselves, with other members of the society, with a broader context of social interaction, etc. The purpose of the research: to create a concept for studying the formation of adaptive relationships between parents and children of senior school age; to establish the psychological conditions and peculiarities of the formation of adaptive relationships between parents and children of senior school age; to determine the psychological factors and patterns of the formation of adaptive relationships between parents and children of senior school age. The practical significance of the results is: a set of methods has been developed to clarify the psychological conditions, peculiarities, factors and patterns of the formation of adaptive family relationships, the author's questionnaires have been proposed for the psychodiagnostics of adaptive family relationships; at the empirical level gender characteristics have been identified, that determine the psychological features of the formation of adaptive family relationships; a structural-functional model of

facilitating the formation of adaptive family relationships has been developed and tested; a psycho-correctional program for facilitating the formation of adaptive family relationships has been created and tested; a psychological training program “Facilitation of the Formation of Adaptive Family Relationships” has been developed; the effectiveness of the program for facilitating the formation of adaptive relationships between parents and children of senior school age has been proven. In Chapter I of the research the psychological foundations of adaptive family relationships were revealed, the psychological features of adaptive relationships between parents and children of senior school age were described, the types of parental attitude towards children of senior school age and the problem of adaptive family relationships were substantiated. The structure of family adaptive relationships has been determined, which includes three components: metacognitive, emotional-evaluative and conative ones. On the theoretical level we formulate the psychological conditions for the formation of adaptive family relationships. In Chapter II of the dissertation we showed the methods and techniques of conducting empirical research are disclosed and the empirical results of the study of the features of family relationships in families with children of senior school age. We analyzed the ascertainment research results obtained at this stage. The data obtained by us using multiple regression analysis allowed us to formulate the psychological patterns of adaptive family relationships between parents and children of senior school age. In Chapter III we presented the empirical results of the experimental study of psychological conditions for facilitating adaptive relationships between parents and children of senior school age. Structural and functional model of the formation of adaptive family relationships and the model of psychological and pedagogical support for a family with maladaptive relationships developed by us were described, and the results of a formative experiment were analyzed to determine the psychological factors of the formation of such relationships. Structural and functional model was based on the author’s psychocorrectional program. Structural and functional model of facilitating the formation of adaptive family relationships includes four blocks. The first block is individual counseling of parents, the second one is individual counseling of senior school pupils, the third block is a block of group psychocorrectional work with parents, the fourth one is a block of group psychocorrectional work with senior school pupils, the fifth block includes training work with parents and senior school pupils. A psychological training program “Facilitating the Formation of Adaptive Family Relationships” was developed. A psychocorrectional program for facilitating the formation of adaptive family relationships was created and tested, and the effectiveness of the program for facilitating the formation of adaptive relationships between parents and senior school pupils was proven. The results obtained in the formative experiment allowed us to formulate the psychological factors of the formation of adaptive family relationships between parents and children of senior school age.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Hlavinska, E. (2021). The characteristic of the phenomenon of adaptation as an active psychological process. Збірник наукових праць «Проблеми сучасної психології». (Вип. 54, с. 9–33). https://doi.org/10.32626/2227-6246.2021-54.09-33 (Index Copernicus).
- 2. Hlavinska, E. (2021). The reasons of conflicts of senior pupils with their parents: to the problem of family adaptation. Психологія: реальність та перспективи: зб. наук. пр. (Вип. 17, с. 160–169). https://doi.org/10.35619/praprv.v1i17.261 (Index Copernicus).

- 3. Hlavinska, E. (2022). The attitude of youth to alcohol: the risk of alcohol dependence. Збірник наукових праць «Проблеми сучасної психології». (Вип. 56, с. 9– 29). https://doi.org/10.32626/2227-6246.2022-56.09-29 (Index Copernicus).
- 4. Главінська, Е. (2024). Типи батьківського ставлення до дітей та проблема адаптивних сімейних взаємостосунків. Психологія: реальність та перспективи: зб. наук. пр. (Вип. 23, с. 39–46). https://doi.org/10.35619/prap_rv.vi23.389 (Index Copernicus).
- 5. Hlavinska, E. (2024). A Pilot Study of Adaptive and Maladaptive Relationships between Parents and Children of Senior Age. Збірник наукових праць «Проблеми сучасної психології». (Вип. 63, с. 27–47). https://doi.org/10.32626/2227-6246.2024- 63.27-47 (Index Copernicus).
- 6. Hlavinska, E. (2024). Empirical Research on Studying Psychological Conditions of the Formation of Adaptive Relationships between Parents and Children of Senior School Age. Збірник наукових праць «Проблеми сучасної психології». (Вип. 64, с. 9– 28). https://doi.org/10.32626/2227-6246.2024-64.9-28 (Index Copernicus).
- 7. Voshkolup, H., Zhylin, M., Hlavinska, E., Karpova, D., Potapchuk, Y. (2024). Emotional Intelligence As A Means Of Overcoming The Consequences Of Psychological Trauma-An Educational Study. Cadernos De Educação Tecnologia E Sociedade. (Vol. 17. №5, pp. 84–96). https://doi.org/10.14571/brajets.v17.nse5.5.84-96 (Web of Science). (Доробок здобувачки полягає в розробці моделі емоційного інтелекту особистості. Авторський внесок 0,1 д.а.).
- 8. Главінська, Е.С. (2021). Проблема соціально-психологічної адаптації особистості: актуальність проблеми. Розвиток самоефективної особистості: інтеграція зусиль суспільства, школи, родини: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 04 лист. 2021 р.). (с. 28–31). Ред. колегія: В.В. Сиченко, Т.О. Гальцева, Г.М. Стояцька, О.Г. Хватова. Дніпро: КЗВО «ДАНО» ДОР».
- 9. Hlavinska, E. (2021). Adaptive behavior of children in the family relations according to the style of upbringing. Актуальні проблеми експериментальної психології: досвід та перспективи (на пошану професора Шинкарюка А.І.): Матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф., 26 жовтня 2021 р. (с. 29–32). За ред. С.Д. Максименка, Л.А. Онуфрієвої. Кам'янець-Подільський: ФОП Гордукова І.Є.
- 10. Hlavinska, E. (2021). Psychological ways of building democratic relationships between parents and children. Актуальні проблеми сучасної психології: перспективні та пріоритетні напрями наукових досліджень молодих науковців. Матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф., 17 листопада 2021 р. (с. 35–39). Кам'янець-Подільський – Київ – Херсон – Жешів – Ченстохова – Брест – Мінськ.
- 11. Hlavinska, E. (2022). Harmful effects of alcohol on a human body. Актуальні проблеми психології особистості та міжособистісних взаємин: Матеріали XIV Міжнар. наук.-практ. конф. (23 квітня 2022 року, Кам'янець-Подільський – Київ – Херсон – Жешів – Ченстохова – Париж). (с. 126–129). Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка.
- 12. Hlavinska, E. (2022). Alcoholism as a disease, phases of alcoholism. Актуальні питання клініки, діагностики, лікування та реабілітації на різних рівнях надання медичної допомоги: Зб. матеріалів II Всеукр. наук.-практ. конф., м. Рівне, 19-20 травня 2022 р. (с. 151–154). Ред. кол.: О.В. Штрімайтіс та ін. Рівне: КЗВО «Рівненська медична академія». https://drive.google.com/drive/folders/1AgCm-qltY9c98ot2Vbow48mmMqeiJ3Tn?usp=sharing
- 13. Главінська, Е.С. (2024). Психосемантичний підхід у парадигмі адаптивних взаємостосунків батьків та дітей старшого шкільного віку. Матеріали IX Міжнар. наук.-практ. конф. «Актуальні проблеми психології особистості на Європейському просторі». Кам'янець-Подільський – Київ – Херсон – Дніпро – Жешів – Париж, 15 лютого 2024 р. (с. 62–65). За ред. С.Д. Максименка, Л.А. Онуфрієвої. Кам'янець- Подільський: Видавець Ковальчук О.В.
- 14. Главінська, Е. (2024). Психосемантичний і раціогуманістичний напрямки актуалізації адаптивних сімейних взаємостосунків. Актуальні проблеми експериментальної психології: досвід та перспективи (на пошану проф. Шинкарюка А.І.): Матеріали X Міжнар. наук.-практ. конф. Кам'янець-Подільський – Київ – Херсон – Дніпро – Жешів – Париж, 29 жовтня 2024 р. (с. 22–24). За ред. С.Д. Максименка, Л.А.

Онуфрієвої. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В.

- 15. Главінська, Е. (2025). Психологічна підтримка сімей у період кризи підліткового віку: досвід програми «Ти як?» У колі однодумців: збірник матеріалів ІІ Всеукраїнського форуму аспірантів спеціальності С4 (053) Психологія (12 листопада 2025 р., м. Рівне). (с. 18–20). Упоряд. Р.В. Павелків, Н.В. Корчакова. Рівне: РДГУ. https://www.rshu.edu.ua/images/nauka/04_mmtvnpk/uko_12112025.pdf

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0122U001372 0122U000360

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Павелків Роман Володимирович
2. Roman V. Pavelkiv

Кваліфікація: д.психол.н., професор, 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6564-4507

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Рівненський державний гуманітарний університет

Код за ЄДРПОУ: 25736989

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, Рівне, Рівненський р-н., 33028, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Харченко Наталія Валентинівна
2. Natalia V. Harchenko

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9958-5226

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, Переяслав, Переяслав-Хмельницький р-н., 08401, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ляшенко Лариса Василівна

2. Larysa V. Liashenko

Кваліфікація: к. психол. н., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0008-6464-3167

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кулакова Лариса Миколаївна

2. Larysa M. Kulakova

Кваліфікація: к. психол. н., доцент, 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6496-7964

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Рівненський державний гуманітарний університет

Код за ЄДРПОУ: 25736989

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, Рівне, Рівненський р-н., 33028, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ціпан Тетяна Степанівна

2. Tatiana S. Tsipan

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1356-2825

Додаткова інформація: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57219296142

Повне найменування юридичної особи: Рівненський державний гуманітарний університет

Код за ЄДРПОУ: 25736989

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, Рівне, Рівненський р-н., 33028, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Михальчук Наталія Олександрівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Михальчук Наталія Олександрівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Гудовсек Оксана Анатоліївна
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна